

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та підприємництва

«Затверджую»

Зав. кафедри
(С. І. Терешенко)
« 16 » 06 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ООК 10. Інвестиційна привабливість територій

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітня програма: Економіка місцевого розвитку

Факультет: Економіки і менеджменту

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з «Інвестиційна привабливість територій» для студентів спеціальності 051 «Економіка» (ОП Економіка місцевого розвитку)

Розробник: доцент, к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва

Башилай С. В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки та підприємництва

Протокол від « 16 » червня 2020 року № 14

Завідувач кафедри

(Терещенко С. І.)

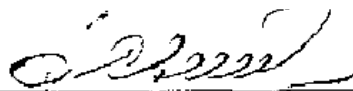
Погоджено:

Гарант освітньої програми

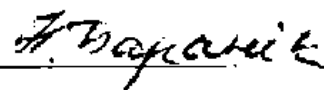
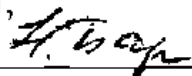
(Медвідь В. Ю.)

Декан факультету

(Строченко Н. І.)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата:

25.09

2020р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	<i>Нормативна</i>
Модулів – 2	Спеціальність: 051 «Економіка» Освітня програма: «Економіка місцевого розвитку»	Рік підготовки
Змістових модулів: 2		2020-2021-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: відсутнє		Курс
Загальна кількість годин – 90		1
		Семестр
		1-й
		Лекції
		8 год.
		Практичні, семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		74
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю:
		залік
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 6	Освітній ступінь: <i>магістр</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): 17,8 / 82,2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Інвестиційна привабливість територій» є формування у слухачів розуміння тенденцій розвитку інвестиційної політики територій, її принципів, видів і методів; вміння обґрунтовувати рівень інвестиційної привабливості території з урахуванням її потенціалу, невизначеності та ризиків; навичок аналізувати та виявляти критерії ефективності інвестиційних рішень територіального розвитку.

2.2. Завданням вивчення навчальної дисципліни «Інвестиційна привабливість територій» передбачено формування у студентів наступних компетентностей:

№ п/п	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
1	Інтегральна	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі і проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності.	ІК
1	Загальні	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.	ЗК2
2		Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ЗК8
3		Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ЗК9
4	Спеціальні (фахові)	Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для формування та обґрунтування стратегій місцевого економічного розвитку та пов'язаних з цим управлінських рішень.	СК1
5		Здатність збирати, аналізувати та обробляти емпіричні та статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем населених пунктів та територій, робити на їх основі обґрунтовані висновки.	СК3
6		Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів та економіко-математичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів територій.	СК4

7	Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.	СК5
8	Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.	СК11
9	Здатність створювати підтримку ефективної взаємодії з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом у процесі маркетингу та брендінгу територій та інших населених пунктів.	СК12
10	Здатність ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє територія та чинники просування прямих іноземних інвестицій у розвиток територій.	СК14
11	Здатність критично оцінювати економічні результати господарської діяльності та визначати перспективи економічного й соціального розвитку територій.	СК16

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати наступні результати навчання:

№ п/п	Програмні результати навчання	Шифр
1	Збирати, обробляти та аналізувати емпіричні та статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	ПРН 8
2	Ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє територія та чинники просування інвестицій у розвиток територій; організувати взаємодію органів місцевого самоврядування з інвесторами та інвестиційними проектами.	ПРН 18

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Економічні основи формування інвестиційної привабливості території

Тема 1. *Інвестиційна діяльність як драйвер соціально-економічного розвитку території.*

Роль і значення інвестиційної діяльності для розвитку економіки територіального формування. Інвестиційна привабливість, інвестиційний клімат та інвестиційний потенціал території: поняття, основні складові та фактори формування. Методи та механізми інвестиційної діяльності територій

Тема 2. *Сучасні підходи та практики формування інвестиційних стратегій територіального розвитку*

Цілі, основні етапи розробки та реалізації стратегії розвитку території. Особливості формування та реалізації інвестиційних стратегій територій в Україні. Управління функціонуванням територією з позиції формування та реалізації інвестиційної політики щодо покращення місцевого інвестиційного клімату.

Міжнародний досвід стратегічного управління інвестиційним розвитком територій. Інвестиційні стратегії різних типів країн світу. Концепція державної інвестиційної політики країни: підходи, принципи, методи та шляхи реалізації.

Тема 3. *Формування інвестиційного клімату території*

Інвестиційний клімат різних територіальних формувань в Україні та шляхи його покращення. Різноманітність підходів до оцінки інвестиційного клімату. Питання адекватної оцінки інвестиційного клімату території. Факторний та ризиковий методи оцінки. Методи та інструменти формування інвестиційного клімату території.

Тема 4. *Фактори, що визначають інвестиційну привабливість території.*

Пріоритети та тенденції перспективного розвитку інфраструктури, виробничих та соціальних сфер територій. Різноманітність інвестиційних процесів та їхня економічна основа. Соціально-економічні наслідки інвестиційної діяльності. Інвестиційні ризики. Капіталізації інвестицій.

Модуль 2. Методичні засади оцінки та забезпечення інвестиційної привабливості території

Тема 5. Просування інвестиційних можливостей території

Алгоритм дій місцевих органів влади в роботі з інвесторами та інвестиційними проектами. Процес просування об'єкта інвестицій та його зв'язок із переговорними процесами. Методи пасивного та активного просування інвестиційних можливостей території.

Узгодження економічних інтересів учасників інвестиційних угод на основі ринкових принципів та механізмів взаємодії.

Тема 6. Підготовка інвестиційної пропозиції території

Інвестиційна привабливість та інвестиційний потенціал територій. Діяльність з пошуку, запуску та супроводу інвестора. Постінвестиційна підтримка. Методи пасивного та активного просування інвестиційних можливостей території. Галузеві пріоритети інвестування територій.

Тема 7. Впровадження інвестиційних інструментів на місцевому та регіональному рівнях.

Інвестиційний паспорт території як інструмент інвестиційної політики території. Формування структурних елементів інвестиційного паспорту території. Презентація та оприлюднення інвестиційного паспорту. Оцінка досвіду та ефективності використання інвестиційного паспорту як засобу управління розвитком території. Централізація та децентралізація інвестицій.

Тема 8. Джерела фінансування територіальних інвестиційних програм

Розробка інвестиційної програми як фактор підвищення ефективності інвестиційної політики території. Етапи розробки інвестиційної програми. Базові принципи планування, моніторинг і контроль реалізації інвестиційних програм.

Інвестиційний проект: поняття та види. Форми фінансування інвестиційних проектів. Механізм ефективного реалізації інноваційних проектів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Модуль 1. Економічні основи формування інвестиційної привабливості територій						
Тема 1. <i>Інвестиційна діяльність як драйвер соціально-економічного розвитку територій.</i>	10	2	-			8
Тема 2. <i>Сучасні підходи та практики формування інвестиційних стратегій територіального розвитку</i>	12	-	2			10
Тема 3. <i>Формування інвестиційного клімату територій</i>	12	-	2			10
Тема 4. <i>Фактори, що визначають інвестиційну привабливість територій.</i>	11	-	-			11
Усього за модулем 1	45	2	4			39
Модуль 2. Методичні засади оцінки та забезпечення інвестиційної привабливості територій						
Тема 5. <i>Просування інвестиційних можливостей територій</i>	11	2	-			9
Тема 6. <i>Підготовка інвестиційної пропозиції територій</i>	11	2	2			7
Тема 7. <i>Впровадження інвестиційних інструментів на місцевому та регіональному рівнях</i>	12	2	2			8
Тема 8. <i>Джерела фінансування територіальних інвестиційних програм</i>	11	-	-			11
Усього за модулем 2	45	6	4			35
Усього годин	90	8	8			74

5. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. <i>Інвестиційна діяльність як драйвер соціально-економічного розвитку території</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль і значення інвестиційної діяльності для розвитку економіки територіального формування. 2. Інвестиційна привабливість, інвестиційний клімат та інвестиційний потенціал території: поняття, основні складові та фактори формування. 	2
2	<p>Тема 5. <i>Просування інвестиційних можливостей території.</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алгоритм дій місцевих органів влади в роботі з інвесторами та інвестиційними проектами. 2. Процес просування об'єкта інвестицій та його зв'язок із переговорними процесами. 3. Методи пасивного та активного просування інвестиційних можливостей території. 	2
3	<p>Тема 6. <i>Підготовка інвестиційної пропозиції території</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інвестиційна привабливість та інвестиційний потенціал територій. 2. Діяльність з пошуку, запуску та супроводу інвестора. 3. Постінвестиційна підтримка. 	2
4	<p>Тема 7. <i>Впровадження інвестиційних інструментів на місцевому та регіональному рівнях</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інвестиційний паспорт як інструмент інвестиційної політики території. 2. Презентація та оприлюднення інвестиційного паспорта. 3. Оцінка досвіду та ефективності використання інвестиційного паспорта як засобу управління розвитком території. 	2
Разом		8

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні підходи та практики формулювання інвестиційних стратегій територіального розвитку	2
2	Формування інвестиційного клімату територій	2
3	Підготовка інвестиційної пропозиції території	2
4	Впровадження інвестиційних інструментів на місцевому та регіональному рівнях	2
Разом		8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Інвестиційна діяльність як драйвер соціально-економічного розвитку території 1. Методи інвестиційної діяльності територій. 2. Механізми інвестиційної діяльності територій.	8
2	Тема 2. Сучасні підходи та практики формулювання інвестиційних стратегій територіального розвитку 1. Цілі, основні етапи розробки та реалізації стратегії розвитку території. 2. Особливості формування та реалізації інвестиційних стратегій територій в Україні. 3. Управління функціонуванням територією з позиції формування та реалізації інвестиційної політики щодо покращення місцевого інвестиційного клімату. 4. Міжнародний досвід стратегічного управління інвестиційним розвитком територій.	10
3	Тема 3. Формування інвестиційного клімату територій 1. Інвестиційний клімат різних територіальних формувань в Україні та шляхи його покращення. 2. Різноманітність підходів до оцінки інвестиційного клімату. 3. Питання адекватної оцінки інвестиційного клімату території. 4. Факторний та ризиковий методи оцінки. 5. Методи та інструменти формування інвестиційного клімату території.	10

4	<p>Тема 4. Фактори, що визначають інвестиційну привабливість територій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пріоритети та тенденції перспективного розвитку інфраструктури, виробничих та соціальних сфер територій. 2. Різноманітність інвестиційних процесів та їхня економічна основа. 3. Соціально-економічні наслідки інвестиційної діяльності. 4. Інвестиційні ризики. 5. Капіталізації інвестицій. 	11
5	<p>Тема 5. Просування інвестиційних можливостей територій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Узгодження економічних інтересів учасників інвестиційних угод на основі ринкових принципів та механізмів взаємодії. 	9
6	<p>Тема 6. Підготовка інвестиційної пропозиції територій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи пасивного та активного просування інвестиційних можливостей територій. 2. Галузеві пріоритети інвестування територій. 	7
7	<p>Тема 7. Впровадження інвестиційних інструментів на місцевому та регіональному рівнях</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування структурних елементів інвестиційного паспорту територій. 2. Централізація та децентралізація інвестицій. 	8
8	<p>Тема 8. Джерела фінансування територіальних інвестиційних програм</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка інвестиційної програми як фактор підвищення ефективності інвестиційної політики територій. 2. Етапи розробки інвестиційної програми. 3. Базові принципи планування, моніторинг і контроль реалізації інвестиційних програм. 4. Інвестиційний проект: поняття та види. 5. Форми фінансування інвестиційних проектів. 6. Механізм ефективною реалізації інноваційних проектів. 	11
Разом		74

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, лекція, робота з літературою (виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів тощо).

1.2. *Наочні*: демонстрація, спостереження, систематизація, презентація.

1.3. *Практичні*: практична робота, доповіді за тематикою у формі есе, звіту (презентації) з якими виступають на семінарських заняттях; підготовка до виконання письмових та розрахункових завдань.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання:

2.1. *Аналітичний* – аналіз показників соціально-економічного розвитку підприємств аграрної сфери діяльності та сільського населення.

2.2. *Методи синтезу* – групування показників економічної ефективності виробництва (реалізації) сільськогосподарської продукції, захисту та примноження природних ресурсів.

2.3. *Дедуктивний метод* на основі засвоєних теоретичних положень визначати економічні показники розвитку аграрного виробництва, правильно оцінювати стан сучасний стан використання різних видів природних ресурсів в галузі.

2.4. *Традуктивний метод* – розвиток навичок стратегічного соціально-економічного мислення, обґрунтування рішень еколого-економічних проблем і вибору стратегічних альтернатив.

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:

3.1. *Проблемний* – визначення існуючих протиріч між потребами соціально-економічного розвитку і можливостями екосистем; вивчення проблем і тенденцій залучення ресурсів довкілля в економічну систему на підставі визначення економічної цінності компонентів довкілля; переосмислення теоретичних положень щодо принципів, чинників та закономірностей, стратегії і тактики підвищення еколого-економічної ефективності господарської діяльності аграрних підприємств; формування механізмів управління природоохоронною діяльністю господарюючих суб'єктів в сучасних умовах функціонування.

3.2. *Дослідницький* – дослідження переліку можливих негативних впливів господарської діяльності на навколишнє природне середовище та вимоги до виявлення рівнів їх прояву для оцінки можливих екологічних та економічних втрат.

3.3. *Репродуктивний* – моделювання рівня впливу економічної діяльності на навколишнє природне середовище; врахування екологічних факторів при оцінці ефективності природоохоронних інвестицій.

3.4. *Пояснювально-демонстративний* – методологія застосування економічних інструментів з ціллю проведення системного і поглибленого аналізу соціального та економічного розвитку на селі.

4. Активні методи навчання – розв’язання ситуаційних завдань із застосуванням додатків Microsoft (Word та Excel), групові дослідження та самооцінка знань в програмі Mentimeter, використання навчальних та контролюючих тестів в програмі Kahoot.

5. Інтерактивні технології навчання – використання мультимедійних технологій (презентацій в Zoom чи Meet), застосування дистанційних форм вивчення питань курсу на платформі Moodle (<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4315>).

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - результати тестування.
4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання:
 - науково-дослідна робота (доповідь, публікація тез).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								СРС	Сума балів
Модуль 1 – 35 балів				Модуль 2 – 35 балів					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	100 (70+30)
8 б.	9 б.	9 б.	9б.	8 б.	9 б.	9 б.	9б.		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

Базова

1. Андрійчук В. Г. Капіталізація сільського господарства: стан та економічне регулювання розвитку: монографія. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2017. 216 с.
2. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М. Інструменти регіонального розвитку в Україні: навч. посіб. Київ: НАДУ, 2013. 286 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Асоціація міст України. Київ, ТОВ «Підприємство «Ві Ен Ей», 2015. 256 с.

Допоміжна

1. Ткачук А., Дацишин М.. Внутрішні та зовнішні ресурси для розвитку громади або Чому брак грошей не є первинною проблемою громади? (навчальний модуль). Київ: ІКЦ «Легальний статус», 2016. 152 с.
2. Грантрайтинг : метод. рек. для органів публічної влади щодо написання проектних заявок / за заг. ред. О.В. Кулініча. – 2-ге вид., доп. і перероб. Харків, 2015. 80 с.
3. Питання підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 24.04.2015 № 80. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0488-15>.
4. Про співробітництво територіальних громад від 17.06.2014 № 1508-VII, URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1508>.
5. Кобзарев О. Фандрейзинг. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Асоціація міст України. Київ: ТОВ «Підприємство «Ві Ен Ей», 2015. 84 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Union of Canadian Municipalities (UCM). URL: <https://fcm.ca/en>.
2. Верховна рада України. Офіційний веб-портал. URL: <https://rada.gov.ua>.
3. Інвестиційний паспорт міста Суми. URL: <http://finance.sumy.ua/files/documents/print-investment-passport-2018.pdf>.
4. Місцевий економічний розвиток міст України. URL: www.mled.org.ua/ukr.
5. Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку (Проект ПРОМІС). URL: <http://pleddg.org.ua/ua>.
6. Урядовий портал. Єдиний портал веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.